

Stalinin
SOFI OKSANEN
lehmät

JOENSUUN KAUPUNGINTEATTERI

Uusintaensi-ilta 25.3.2021
pienellä näyttämöllä

VIRON HISTORIA

1700-luku Venäjä valloitti 1700-luvun alun Suuressa Pohjan sodassa Viron Ruotsilta.

1800-luku Kansallinen herääminen Virossa alkoi 1800-luvun puolivälissä, kun maaorjuus lakkautettiin.

1918 Viro julistautui itsenäiseksi 24. helmikuuta Venäjän luhistuttua ensimmäisessä maailmansodassa.

1940 17.6. Neuvostoliitto miehitti Viron ja muut Baltian maat yhdeksän kuukauden niin sanotun tukikohtavaiheen jälkeen.

NÄYTELMÄN TAPAHTUMA-AJANKOHTA

1941 Ensimmäinen suurkyyditys Virossa - n. 10 000 virolaista kyyditetään Siperiaan. Vuoden päästä heitä on elossa enää 3500 ja takaisin Viroon heitä lienee palannut parikymmentä. Tuolloin noin 95 000 Baltian, Puolan ja nykyisen Moldovan ja Ukrainan asukasta kyyditettiin Siperiaan.

1949 Toinen suurkyyditys. Siperiaan viedään yli 20 000 virolaista. Tavalliset virolaiset pelästyvät kyydityksiä, luopuvat maataloistaan ja liittyvät maatalousyhdistyksiin "vapaaehtoisesti". Suurkyyditys lisää Metsäveljien aktiivisuutta huomattavasti, mutta toisaalta kyydityksissä on mennyt suurin osa metsäveljien tukijoista ja maatilojen kollektivisointi heikentää mahdollisuutta saada tukea talonpojilta.

1953 Stalin kuolee, Moskovassa alkaa valtataistelu.

1954 Nikita Hrustsovin ja "suojasään" aika alkaa. Siperiaan kyyditettyjä päästetään palaamaan kotiin ja seuraavan kuuden vuoden aikana maastakarkoituksesta vapautuu lähes 3000 virolaista.

1955 Metsäveljet armahdetaan, mikä käytännössä lopettaa liikkeen. Viron television lähetykset alkavat.

1965 Laivalinja "Vanemuine" Tallinnan ja Helsingin välillä avataan.

1968 Neuvostoliitto kukistaa Tsekkoslovakiain kansannousun, suojasää on loppunut.

1977-78 Uusi perustuslaki tulee voimaan, valtiolta alistetaan täydellisesti puolueelle. Alkaa venäjäistämiskausi, jonka tavoite on sulauttaa kansat yhdeksi neuvostokansaksi.

1985 Gorbatsov nousee valtaan Neuvostoliitossa ja aloittaa avoimuus- ja uudistuspolitiikan.

1980-90 1980-luvun loppupuolella ympäristöliike, taiteilijat, opiskelijat ja älymystö liikehtivät Viron itsenäisyyden puolesta. Kansanrintamat vaativat uudistuksia ja vapautta.

1991 Laulavaksi vallankumoukseksi kutsuttu neljän vuoden mittainen vastarinta-aalto johtaa 20. elokuuta itsenäisyyden saavuttamiseen ilman suurempia verilöylyjä.

2000-luku Maan talouskasvu on ollut voimakasta ja talouspolitiikka hyvin liberaalia.

NÄYTELMÄN TAPAHTUMA-AJANKOHTA

Viro liittyi EU:hun ja Natoon 2004 ja euroalueeseen vuoden 2011 alussa.

2016 Kersti Kaljulandista tuli ensimmäinen naispresidentti lokakuussa 2016.

2018 100-vuotisjuhlat ja Teekond ja Koduaed –muistomerkki (Matka ja Kotipuutarha), johon on merkitty kyydityksissä kuolleiden nimet.

SANASTO

KAPMAAT kapitalistiset maat | **SOOME PREILI** Suomen neiti | **PRAVDA** "Totuus". Neuvostoliiton johtava sanomalehti ja kommunistisen puolueen keskuskomitean äänenkannattaja | **LITS** huora | **NUHK** nuuskija, vakooja | **PAGARI 1** KGB:n tutkintavankilan osoite Tallinnan keskustassa | **NELJA SILMA ALL** kahden kesken | **KALLIS EMA** rakas äiti | **MU KODUMAA** kotimaani | **METSÄVENNAD** metsäveljet, jotka olivat neuvostomiehityksen aikaisen maanalaisen vastarintaliikkeen jäseniä.

ROOLEISSA
MINNI GRÄHN
MARIA KARHAPÄÄ
ANNA OJANNE

ROOLEISSA VIDEOLLA

Suomalainen eli isukki Petteri Rantatalo

Arno, Sofian mies ja Katariinan isä Jukka Moskuvaara

Richard Hans Stigzelius

ÄÄNINÄ Juhlijat Hanne Hämäläinen, Kaisu Koponen ja

Janne Ahjopalo **Supon kuulustelija** Aino Kivi **Kuulutus**

Neuvostoliiton rajalla Pepe Kettunen **Maheaääninen**

nainen eli Irenen äiti Suvi-Maaria Virta **Puhelinkorjaaja**

Olli Haataja **Maria, Lindan tytär** Vilma Lehtovaara

ALKUPERÄISTEOS Sofi Oksanen **DRAMATISOINTI JA**

OHJAUS Aino Kivi, vierailija **LAVASTUSSUUNNITTELU**

Kaisu Koponen **PUKUSUUNNITTELU** Sanna Tarvainen

VALOSUUNNITTELU Asko Heiskanen **ÄÄNISUUNNITTELU**

Pepe Kettunen **VALOT NÄYTÄNNÖISSÄ** Mikko Pajanen

ÄÄNET JA VIDEOT NÄYTÄNNÖISSÄ Michael Böger

MASKIT JA KAMPAUKSET Sanna Sahlman **TARPEIS-**

TON VALMISTUS Tuija Lehtinen **JÄRJESTÄJÄ** Jussi

Heikkilä **NÄYTTÄMÖMESTARI** Anssi Pennanen

NÄYTTÄMÖMIES Juha Kerkkonen **KUISKAAJA-**

TARPEISTONHOITAJA Emma Jääskeläinen **PUVUS-**

TUKSEN TOTEUTUS teatterin puvusto **LAVASTUKSEN**

TOTEUTUS Anssi Suutarinen, Sandra Kinnarinen ja

Juuso Ojanen **VIDEOIDEN SUUNNITTELU** esityksen

taiteellinen työryhmä **VIDEOIDEN KUVAUS JA LEIK-**

KAUS Anssi Pennanen sekä apulaiskuvaajina Aino Kivi

ja Soile Tarvainen **VALOKUVAAJA** Miska Korpelainen

KIITOS Aapo Lehtinen, Markku Maasilta ja Andra Teede

ROMAANIN TEKIJÄNOIKEUDET Silberfeldt Oy

ESITYSOIKEUKSIA VALVOO Nordic Drama Corner